

h. 71.32.

Vd
9.6.

IVSTA
 SERENISSIMO ET POTENTISSIMO
 PRINCIPI AC DOMINO
 D O M I N O
F R I D E R I C O
A V G V S T O

REGI POLONIARVM, MAGNO DVCI LIT-
 THVANIAE, RVSSIAE, PRVSSIAE, MASOVIAE, SAMO-
 GITIAE, KYOVIAE, VOLHYNIAE, PODOLIAE, POD-
 LACHIAE, LIVONIAE, SCHMOLENSCIAE, SEVERIAE
 ET SCHERNIKOVIAE, DVCI SAXONIAE, JVLLIAE,
 CLIVIAE ATQVE MONTIVM, VT ET ANGRIAEC AC
 WESTPHALIAE, SACR. ROM. IMPERII ARCHIMAR-
 SCHALLO ET ELECTORI, LANDGRAVIO THV-
 RINGIAE, MARCHIONI MISNIAE, NEC NON VTRIVS-
 QVE LVSATIAE, BVRGGRAVIO MAGDEBVRGI, COMI-
 TI PRINCIPALI DIGNITATE HENNEBERGAE, COMI-
 TI MARCAE, RAVENSBERGAE ET BARBY, DY-
 NASTAE IN RAVENSTEIN,

RELIQVA

DOMINO QVONDAM VERE
 CLEMENTISSIMO

WARSOVIAE DIE I FEBRVARII DEFVNCTO

EX PIETATE

PERACTA

DIE XIV APRILIS MDCC XXXIII

AB

ACADEMIA LIPSIENSI.

L I P S I A E
 LITERIS IO. CHRISTIANI LANGENHEMI.

Atra texit coelum nubes, nox vndique terras
Inuoluit, tetro consistunt omnia vultu,
Ac stupet, achaeret, cuicunque est luminis usus:
Quicquid inest coelo, terrae, quod vescitur aura,
Nil non triste putat, Titan dum cogit habens,
Igniferos et equos retinet, lugensque refrenat:
Ipse Deus Genito tristis, quem perdidit aetas,
Indignumque mori rapiunt et tristia fata;
Hinc negat officium coelo, terraque refugit;
Ereptum queritur natum, indignatur amarus;
Quem celebres Musae repetunt, repetitque venustas,
Et Charites tenerae, puro et quod gaudet amore:
Ipsa dolet Pallas docti, rectique repertrix,
Sedula dispiciens, hominum quid postulet usus,
Quidque Diis placeat; magnum, verum, atque disertum;
Artibus ingenuis laesis, lacrymatur acerbe,
Moestaque singultus ex imo pectore dicit.
Mars ringit, trepidatque simul, suspirat et ardet;
Iacturam deflet nati, fatisque minatur
Atrox atque miser; Coelo nihil esse quietum

Permittit dubius. Terra timor omnia replet,
Et moeror, trepidatque miser ciuis, bonus, orbus,
Et dominum, atque patrem plorat, totusque tremore
Concussus titubat, vacuus solatia quaerens,
Ingeminans vocem querulus, sed brachia fronti
Opponit, stringitque genas, oculosque resiccat,
Confilii ignarus, timidus; tremor occupat artus.
Sed quae causa Deum questus? quo nomine fletus
Mortales edunt tantos? quid et omnia terret?
Et coelo, et terra? miseris quid lumen ademit?
Quid cuncti metuunt coelo? quid gaudia pellit?
Tellus quo quatitur, nihil ut non triste paretur?
Occidit AVGVSTVS, terra, coeloque petitus,
Praesidium populi verum, decus atque Deorum:
AVGVSTO maius nihil est, vis omnis in vno
Et virtus Regum, nihil est illustrius vñquam
Hoc vno natum; dignus, quem lugeat orbis,
Conciliumque Deum; quem non modo nomine norunt,
Sed fictum manibus, loquitur res ipsa, dedere.
Martis opus, pectus latum, firmique lacerti,
Atque armi et lumbi duri, femur atque gradiui;
Mulciber hinc hastam cudit virtutibus aptam,
Quaeque decet tantum, qui claret martius heros
Virtute inuictus; conspectus terreat hostem:
Fulgor ineft oculis, donum sunt lumina Phoebi
Ille dedit lucem Regi, qua stringere mentes,
Et radiis valeat, captos retinere tuentes,
Atque docere simul, sit quanta in pectore virtus:
Praefstat consilio Pallas, quae praefidet omni,

Quod

Quod sapit ingenium: Regi dedit hocce Minerua;
Consilium promptum, maturum semper in omni,
Quisquis erit, casu; soluit sapientia nodos:
Ipsa Venus frontem finxit, qua gratia vultus
Elucet, Charites labiis, oculisque reluent.
Sic vni nunquam concessa viro bona soli
Omnia sorte putes; quae sunt dispersa per omnes
Hic collecta tenet; sic quae diuisa beatos
Efficiunt, congesta manent, augusta refulgent:
Et genus atque decus formae, sic robur, honestant,
Et decorant mores; iustus, verusque bonusque
Laudatur, pacis custos, iurisque sacerdos,
Et stator pietatis, amans dulcissue quietis;
Strenuus est armis; dignus, si forte petitus,
Atque prior laesus, vindex; nisi cesserit hostis,
Inquietus, bello ciuis si iura vacillant,
Feruidus assertor, nemoque impune lacef sit.
Sed viguisse diu nil prodest nomina Martis,
Nulla salus constans armis, nisi pace redemta;
Sanguine quae nata est uirtus, nutrita cruore,
Aetatemque tulit rapto, si laude adoleuit
Et ferri et clypei, senio non perstat honesto:
Artis opus vere est primum, belloque decorum;
Ingenio constatque decus, quod iure paratum
Armorum, atque manus, si vis est arte subacta:
Artis amans heros maior, quem facta celebrant
Clara viri, simul ingenii si gloria constat
Clarior AVGVSTO nemo est, sed, Caesar utroque,
Eminet, et vincit, si quis contendere frustra

B

Non

Non dubitat, miser atque audax si militat impar;
Therites didicit, quid sit se obuertere Vlyssi,
Exutus sero et sapuit temerarius, arte
Et virtute minor, quantum contendere Phoebo.
Militiae AVGVSTI si facta, artisque reuoluam,
Quid mihi pollicear timidus? non carmine multus
Nec facundus? opem praebent non Marsue Venusue,
Numina culta aliis, nostris diuina negatur
Vis verbis, sic forte nihil, nihil inde venustum
Speratur dictis, sunt aspera et anxia nostra,
Ingenium Phoebusque negat, negat ipsa Minerua
Virtutem timido, quae rebus commoda verba
Inueniat, rebusque aptet non dicta minora:
Quid faciam tristis? repetam tua, Sisyphe, saxa
Desperans operis? cumulum si specto meorum
Quae dicenda mihi veniunt, et nomine digna
AVGVSTI; molem specto, molemque reuoluo,
Terreor, et dubito, tantum conuoluere rerum
In cumulos numerum vastos, vel carmen in vnum
Digerere, atque nihil dignum dimittere dictu:
Principium non vnde petam, telamque retexam
Sat teneo, quoque inde ruam, non vnde reuortar
Exedio; dum dispicio, premor vndique mole,
Et uaria, pariterque graui, pariterque verenda;
Et, si quid tacuisse velim, quodcuunque relinquam,
Maius erit dicto, neque enim nisi magna geruntur:
Sic non ipse mihi consto, timidusque renitor
Ipse mihi, tendens quid dicere; sed modo contra
Contendo, siluisse prius, quam nomina rebus

Non

Non reperisse suis, potius pressisse minora
Iudico; sic vereor nutans, trepidoque vacillans,
Et titubant artus fracti, nec munera reddunt:
Quicquid ago, vincit pietas, pellitque timorem,
Et voluisse iuuat magnum, nec viribus aequum;
Est natura Deum patiens, nec spernit inane,
Obfert quod pietas, non farraque tosta recusat;
Agnus et est ara dignus, si et postulat ordo
Taurorum nitidumque femur, ditesque hecatombas:
Sic animum reuoco, nec magnis terrore ardens,
AVGVSTI lucem subiens, pietasque iuuabit
Audacem; coluisse decet magnumque pusillos.
AVGVSTVM coelo repetam, deducere famam
Cogito sideribus, magnum, terraeque petitum:
Dignior AVGVSTVS coelo, mortalia spernens,
Et superans factis claris, coelestibus aptus;
Sideribus natum credas coeloque remissum;
Fortuna sic maior honos sublimior omni,
Quod genitum terra est, hominum quod sanguine fusum,
Indignum coelo: vera haec diuina propago.
A puero, et teneris longe praefulsit in annis
Semine mortali natis, superauit honore
Iam senio doctos: AVGVSTO nulla iuuentus
Nota, probata fuit, lucet maturior aetas
In puero, virtusque virum, quos extulit alte
Gloria, quae studio multo, et discriminé parta:
Ingenium vultus prodit, moresque seniles
Ostendit iuuenis promptus, maturus, et aptus
Consiliis, alias docuit quae tardior aetas,

B 2

Atque

Atque usus serus: non est mutabilis aestus,
Qui iuuenes iactare solet; sunt omnia certa;
Digna viro AVGVSTI pueri, sunt dignaque magno;
Nil breue molitur factis, morituraque spernit
Iam iuuenis tener, atque grauis, carituraque laude
Neglit, et damnat, tractatque perennia fato;
Et puer et miles natus, factusque videtur:
Confilium senibusque ferens, simul ardua curans,
Et reddens factis, dici quae digna futuris:
Par nulli, maior cunctis, qui vinceret unus
Omnes, se superet; coelum miratur et orbis.
Et sic conspicuus, simul et iuuenisque, senexque,
Et virtute sua notus, venerabilis ibat,
Spondebatque ducem puerilis et igneus ardor,
In teneris validum, quo constat gloria ciuis,
Spesque salusque alitur, dirum quo terreat hostem.
Optatus Princeps populo, quacunque rediret,
Assurgunt patres iuueni, ceditque iuuentus;
Virtus quem decorat, cuncti dignantur honore.
Spes patriae, qui vera fuit, spes prima salutis
Quoque suis cultus nemo magis, atque rogatus;
Votaque laeta facit populus, dum gaudet, et optat.
Non unius sed natus erat, solique videri
Hic patriae dignus princeps, quem tenderet orbis
Non nouisse procul fama, nomenque vereri,
Sed tenuisse sibi, cupiunt propriusque tueri,
Quando per ora virum volitat, volitatque per auras,
Ignotis petitur, cuncti mirantur, et optant
Hospitio coluisse suo, tenuisse colendum.

Sic

Sic qui dignus erat, vastum qui volueret orbem
Imperio nutuque suo, vix ipse tenetur
Limitibus tanti, quod singula continet, unus.
Alcides quantum magnae telluris obiuit,
Tantum Saxonicus iuuensis vidisse putandus.
Non patriae fines claudunt, nisi vasta potentem,
Amplior est virtus vulgo, maiorque palaestra.
Sic notusque suis, laudatus et omnibus exit,
Quae rit opus virtute sua, qua praefstat ubique,
Nunquam non magnum voluens, nunquamque recedens
Ardua non vincens; hominum si fallere vires
Tu reputabis opus, non est robustior heros,
Virtutisque modus, qualis nec carmina fingunt.
Sic venit, vidit, nil non magnumque peregit;
Miranturque unum gentes, cupidaeque salutant,
Atque stupent omnes tanto virtutis honore.
Assiduus qui rem curat, qui natu pererrat
Fallax, atque fecat, pelagus, tentatque remotos
Indos, Belga, suos, mercator feruidus, audax,
Artificumque decus verum, solertia ditem
Quem fecit; conditque penu, quo pasceret orbem
Indorum fructu; nec fuluo ditior auro,
Gens nota est terris; suscepit et illa benigne
Hospitio AVGSTVM iuuensem, quem gratia morum
Et vultus coluisse iubet, digneque vereri:
Virtutem comitatur honos, mirantur et ornant,
Hospitio laeti tanto, cupiuntque tenere;
Quem notuisse iuuat, simul et seruasse iuuabit
Exemplum morum, quo non praefstantius ullum:

C

Tristius

Tristius hinc dicuntque vale, mittuntque renifi
Riuali ceduntque decus, virtutis honorem
Mirati, hospitii memores, testesque futuri.
Ulta sic heros pergit, quem gloria ducet
Atque sequetur honos, quafuis contendet in oras;
Francigenae excipiunt, germano sanguine creti,
Et laeti ciuem repetunt, comesque salutant,
Et pariter gaudent reliquis, penetralia pandunt:
Gens opibus clara est, praestat virtute parentum,
Maiorumque decus testantur proxima facta;
Cultior ingenio multis, affabilis omni,
Moribus apta suis; quiuis decet, et status, et res;
Hospitis ingenio mota est, qui vinceret omnes
Moribus, arte minor nulli, qui miles in armis
Strenuus, et viator cursu, domitorque caballi,
Et iaculo ludens, hasta qui viator abiret:
Gens mirata virum, capta et virtutis amore.
Sed properat, finem terrae meditatus, et ausu
Herculeo satagit monstros indicere bellum,
Quae pugnare decus, pugno strauisse, veruque:
Praestit hoc heros noster, viditque columnas
Hic Libyci patris, solem, quo mergitur ynda,
Conspexit, nigrae penetrans ad littora Thules.
Sic iuit redditurus eo, cumulatus honore,
Cunctis, quos vidit, populis miracula praebens,
Regibus exemplum, qualisque aliquando futurus
Iam prodens iuuenis; portendunt omnia regnum.
Qui patriae debetur honos, debetur et ysus
Virtutis tantae geniti, qui ductus amore,

Sic

Sic repetit natale solum dulcedine motus,
Et pietate sui ciuis, comitatus euntem,
Qui fuerat votis, redditum speransque futurum,
Et faustum, et laetum, exceptit plausuque reuorsum:
Reddita spesque suis, patriae, fons ipse salutis
Inde fluit; meditans heros connubia sancta,
Heroas spondet veros, qui nomine digni,
Et virtute, patris; sociam legisse decorum
Sanguine de Brenni, Brennorum facta notata
Sunt tabulis priscis; nihil hinc nisi magna resurgunt.
Exemplo docuit, magno magnumque renasci,
Fortibus et fortis, reges sed regibus edi.
Hoc magnus dici meruit, multumque mereri,
Tantis quo genuit natum virtutibus aequum,
Spem patriae, decus et verum, stat gloria gentis
Hic vnuis, solus, possit qui condere regna,
Vnus qui meruit gigni, de sanguine Regis:
Sit felix, seros populi regnentur in annos!
Omnibus AVGVSTVS notus, dilectus amicis,
Regibus exemplo, maestus virtute coruscans,
Robore non minor est animus, sed praefstat vtroque
Pluribus ex summis, communi sorte beatis,
Quaesuit, reperit, veros, dignosque triumphos;
Barbarus hinc memor est, quantus sit Saxonis ardor;
Caesaribus notus, cultusque sodalis, amicus,
Affinis petitur; magnis nisi magna probantur.
Sed nunc regna patent, petitur sed regia virtus,
Gens bello magna est, sed libertatis auitae
Sauromata assertor, primo fert ille coronam;

C2

Et que

10 976 M

x3453922

Estque procerus multus, sed non est dignior alter
AVGVSTO visus, gentis sapientia nota est.
Eligit AVGVSTM, regni qui ducat habenas:
AVGVSTVS regnat; factis nunc verba minora;
Hic filiusse iuuat, premit et reuerentia vocem:
Regibus hic maior cunctis, sed regia virtus
Eminet AVGVSTO maior, qui maxuma curat,
Atque patrat, totum dignus qui temperet orbem.
Inuida fortuna est summis, ludique superba
Et fallax, vultu tristis simul, atque renidens:
Rex virtute sua maior, si sensit vtramque,
Aduersa constat pectus, cauet atque secunda,
Idem qui semper, doctus confundere fraudes:
Sic regnat, metuitque nihil, miracula praeber,
Par nullus tanto, fortuna et fraudibus impar.
Tristem quis vidit regem? tristemue remissum
De solio regis nostri, quo gratia regnat?
Laeferit atque prior quisquam, pudeatque peracti,
Dat veniam timido, tangit dum poena superbum.
Sic egit, vixit, moritur, moriturus ut heros;
Sed plangunt gentes, reges, ciues, bonus omnis:
Occidit AVGVSTVS, maius nil conditur vrna.

Vd
9.6.

IVSTA
 SERENISSIMO ET POTENTISSIMO
 PRINCIPI AC DOMINO
 D O M I N O
F R I D E R I C O
A V G V S T O

REGI POLONIARVM MAGNO DVCI LIT-
 THVANIAE, RVSSIAE, PRVSSIAE, MASOVIAE, SAMO-
 GITIAE, KYOVIAE, VOLHYNIAE, PODOLIAE, POD-
 AE, LIVONIAE, SCHMOLENSCIAE, SEVERIAE
 HERNIKOVIAE, DVCI SAXONIAE, JVLLIAE,
 AE ATQVE MONTIVM, VT ET ANGRIAEC AC
 HALIAE, SACR. ROM. IMPERII ARCHIMAR-
 LO ET ELECTORI, LANDGRAVIO THV-
 AE, MARCHIONI MISNIAE, NEC NON VTRIVS-
 SATIAE, BVRGGRAVIO MAGDEBV-RGI, COMI-
 NCIPALI DIGNITATE HENNEBERGAE, COMI-
 MARCAE, RAVENSBERGAE ET BARBY, DY-
 NASTAE IN RAVENSTEIN,

RELIQVA

M I N O Q V O N D A M V E R E
C L E M E N T I S S I M O

ARSOVIAE DIE I FEBRVARII DEFVNCTO

EX PIETATE

PERACTA

DIE XIV APRILIS M DCC XXXIII

AB

ACADEMIA LIPSIENSI.LIPSIAE
 LITERIS IO. CHRISTIANI LANGENHEMI.